

ИЗВЕШТАЈ СА КОНГРЕСА EULAR-а, ЛОНДОН, ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Од 3. 6. 2026. године до 6. 6. 2026. године у Лондону, Великој Британији, одржан је годишњи конгрес EULAR-а који је ове године окупио више од 13 000 хиљада учесника и то лекара, пацијената, представника фармацеутских кућа као и професионалаца који су укључени у лечење пацијената оболелих од реуматских болести. Представници ОРС-а на овогодишњем конгресу су били Марко Младеновић и Јелена Јенић. ЕУЛАР је комплетно финансирао њихово присуство и активизам током конгреса.

ГЕНЕРАЛНА СКУПШТИНА

Генерална скупштина је одржана 3. 6. 2026. године, пре свечаног отварања конгреса на којој је председавао председник проф. др Ксенофон Баралиакос. Истакао је да је ове године пристигао највећи број апстраката (5705) као и да ће бити више од 350 излагача. На седници Генералне скупштине је усвојен финансијски извештај, затим одлучено је да седиште ЕУЛАР-а буде премештено у Цирих и гласано је о другим важним питањима од значаја за даљи рад ЕУЛАР-а. У име председнице удружења, др Мирјане Лапчевић, седници Генералне скупштине је присуствовао Марко Младеновић.

Слика 1 – Генерална скупштина ЕУЛАР-а

Међу најистакнутијим пленарним и научним сесијама били су: тешко лечиви системски лупус, нови приступи у превенцији инфекција и вакцинацији код имуносупримираних пацијената, улога исхране у инфламацији, епигенетске терапије као нови правац лечења, дебата да ли су псоријатични артритис и периферни спондилоартритис различите болести или спектар истог обољења, сесија „AI vs The Doctor“ о томе да ли и када би вештачка интелигенција могла преузети део посла реуматолога, CAR-T терапија и алтернативе код пацијената.

Главна порука EULAR-а 2026 била је да се реуматологија налази у периоду великих промена. Нове биолошке терапије, CAR-T технологије, прецизнија дијагностика и већи фокус на квалитет живота пацијената могли би у наредних 5–10 година значајно да промене лечење многих аутоимуних болести. Истовремено, све више пажње посвећује се раном откривању болести, спречавању компликација и активном укључивању пацијената у доношење одлука о лечењу.

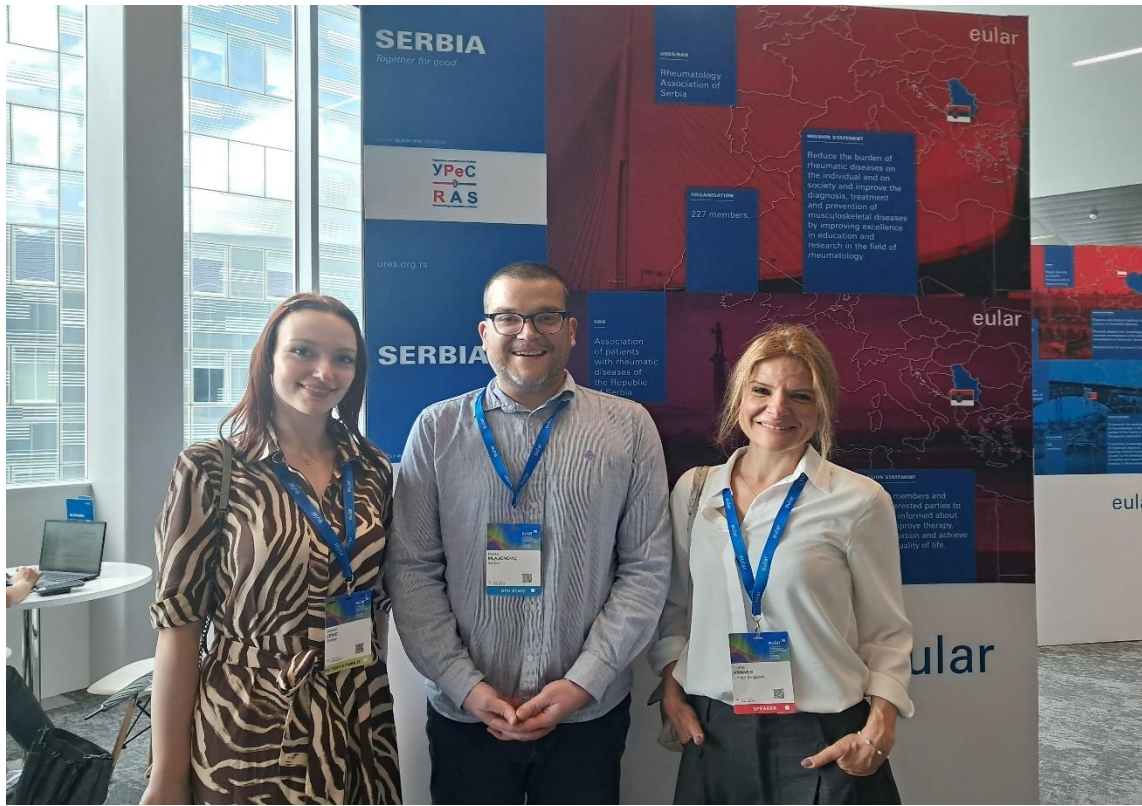
Реуматоидни артритис остао је једна од централних тема конгреса. Представљени су нови подаци о биолошким лековима, ЈАК инхибиторима, раном откривању болести, могућностима да се код појединих пацијената постепено смањује терапија након постизања ремисије. Посебно интересовање изазвали су радови који истражују нове имунотерапијске приступе код пацијената који не реагују на стандардно лечење

Лупус је био једна од најзаступљенијих тема на конгресу. Представљени су резултати нових истраживања о системском еритемском лупусу, лупусном нефритису, трудноћи код жена са лупусом, новим биолошким лековима и имунотерапијама. Многи стручњаци сматрају да би наредних неколико година могло донети значајно побољшање исхода лечења пацијената са лупусом.

Сјогренов синдром био је једна од болести којој је посвећено знатно више пажње него претходних година. Приказани су нови подаци о ианалумабу, терапијама усмереним на В-лимфоците, могућим новим биомаркерима за праћење болести.

Једна од најузбудљивијих тема биле су CAR-T и сродне ћелијске терапије. Ове терапије су до сада углавном биле познате у лечењу малигних болести, али сада се све више испитују код: лупуса, реуматоидног артритиса, Сјогреновог синдрома и других тешких аутоимуних болести. Приказани су рани резултати који указују на могућност дубоке и дуготрајне контроле болести код пацијената који нису реаговали на класичне лекове

Једна од централних пленарних сесија бавила се инфекцијама и вакцинацијом код пацијената који примају имуносупресивну терапију. Истакнуто је да вакцинација остаје кључна мера заштите, да је потребно пажљиво процењивати ризик од инфекција, да нове терапије захтевају нове протоколе праћења пацијената.

Слика 2 – Сусрет са Тијаном Вранеш на штанду ОРС-а

PARE сесије (People with Arthritis and Rheumatism in Europe), су биле посебно посвећене пацијентима и њиховим свакодневним проблемима. Главне теме су биле:

- **Рад и запошљавање особа са реуматским болестима**

Разматрано је како хроничне болести утичу на могућност запослења, задржавање радног места и професионалну рехабилитацију. Посебна пажња посвећена је нестабилности радног места код особа са инфламаторним артритисом и начинима да послодавци обезбеде разумна прилагођавања радног окружења.

- **Ментално здравље**

Једна од најпосећенијих тема била је утицај хроничног бола и дуготрајне болести на психичко здравље. Говорило се о депресији, анксиозности, усамљености и потреби да психолошка подршка постане део редовне здравствене заштите пацијената.

- **Хронични бол**

Сесија под називом „*Заборављена пандемија – хронични бол*“ бавила се чињеницом да многи пацијенти и даље имају бол чак и када је упала добро контролисана (незадовољене потребе). Стручњаци су нагласили значај физичке активности, рехабилитације, психолошке подршке и мултидисциплинарног приступа.

- Одржавање физичке активности

Више предавања било је посвећено вежбању, јачању мишића и значају редовног кретања код пацијената са артритисом и другим хроничним болестима.

- Дигитално здравље

Представљене су нове технологије, мобилне апликације и дигитални алати који могу помоћи пацијентима у праћењу симптома и комуникацији са лекарима. Једна од најјачих порука PARE програма била је да пацијенти не треба да буду само примаоци здравствених услуга већ равноправни партнери у доношењу одлука о свом лечењу и животу са болешћу.

Постер презентација ОРС-а

Активисткиња ОРС-а Јелена Јенић је представила свој постер под називом: Адхеренца и информисаност пацијената са реуматским болестима на Институту Нишка бања. Истраживање показује да је преко 70% пацијената адхерентно али постоје празнине и аспекти на којима морају радити уз адекватну помоћ лекара, такође је велика заинтересованост за даљу едукацију и учешћу у истраживању. Дискусија је показала да су проблеми придржавања терапији, разумевања болести и доступности информација присутни у великом броју земаља. Јапански издавач је показао интересовање за ову тему, сматрао је да је од значаја за лекаре и истакао да ће написати научни чланак на основу постера.

Слика 3 – Јелена Јенић поред свог постера

Прелазак са педијатријског лечења на адултно лечење

Ова сесија бавила се изазовима преласка младих пацијената из педијатријског система у систем здравствене заштите за одрасле. Постоји велики број пацијената који оболева у младој узрасној доби, оваквим пацијентима је потребан посебан вид помоћи и подршке. Разговор и едукација адолесцената је кључ за њихово будуће лечење. Постојање транзиционих клиника са стручним особљем ће то омогућити. Млади морају разумети да се ради о неизлечивим болестима, да морају променити свој стил живота (без пушења цигарета, адекватна исхрана, без конзумације алкохола и психоактивних супстанци и да лежу на време око 22h). У процесу преласка са педијатријске на адултну реуматологију у Европи до 30% оболелих престаје да се лечи, што представља значајан проблем. Закључено је да добро планирана транзиција смањује ризик од прекида лечења, побољшава придржавање терапији и доприноси бољој контроли болести.

Значај психолошке подршке код пацијената са реуматским и коштаном-мишићним болестима

Посебну пажњу учесника привукло је предавање клиничког психолога Тијане Вранеш, која је говорила о значају психосоцијалне подршке у лечењу болести везивног ткива. Предавање је истакло важност менталног здравља, емоционалне подршке и мултидисциплинарног приступа у унапређењу квалитета живота пацијената и значај когнитивно-бихејвиоралне терапије, коришћење различитих техника које помажу пацијентима да се лакше изборе са свакодневним изазовима и потешкоћама које ове болести носе.

Наглашено је да хроничне болести не утичу само на физичко здравље већ значајно оптерећују ментално здравље, породичне односе, професионални живот и свакодневно функционисање пацијената. Представљени су иновативни модели психолошке подршке, дигиталне платформе за ментално здравље и програми усмерени на смањење анксиозности, депресије и социјалне изолације код пацијената.

Предавање је указало на потребу интегрисања психолошке подршке у стандардну реуматолошку негу како би се унапредио квалитет живота оболелих

Слика 4 – предавање клиничног психолога Тијане Вранеш

ВОЛОНТИРАЊЕ ЧЛАНОВА ОРС-а

ЕУЛАР је ове године финансијски подржао учешће одређеног броја волонтера који су били, пре свега, задужени за EULAR village (ЕУЛАР село) у коме је више од 13000 учесника могло да добије информације које су од значаја за одржавање скупа. Поред наведеног, чланови Young rare EULAR-а су путем различитих дешавања покушали да скрени пажњу на себе (томбола, беџеви) како би указали на значај волонтирања

Представник ОРС-а Марко Младеновић је учествовао на предавањима Lupus Europe који су одржали одређени број предавања а председница Женет Андресон је посебан акценат ставила на Lupus Gtp, као савремену технолошку иновацију који користе пацијенти и лекари оболели од лупуса.

Представница ОРС-а Јелена Јенић је учествовала сам на сесији Global Remission Coalition која је била посвећена значају постизања ремисије као једног од главних циљева лечења реуматских болести, као и улози пацијената у процесу доношења одлука и унапређењу исхода лечења и предавањима и сесијама наведеним у извештају

Током конференције је остварен контакт са представницима Sjorgen EUROPE и прибављене потребне информације.

Слика 5 и 6- заједничка фотографија са члановима Лупус Европе и слика са овогодишњом добитницом Стаинове награде и представницом хрватског удружења пацијената у Еулар селу

ЗАКЉУЧАК

Учешће ОРС-а на ЕУЛАР 2026 конгресу представљало је значајну прилику за стицање нових знања, размену искустава и успостављање међународних контаката. Посебно су истакнуте теме оснаживања пацијената, унапређења комуникације са здравственим професионалцима, менталног здравља, персонализованог приступа лечењу и укључивања младих у процесе одлучивања.

Стечена искуства и сазнања биће од великог значаја за даљи развој активности ОРС-а, унапређење подршке особама са реуматским болестима у Србији и развој нових пројеката усмерених на едукацију, оснаживање и побољшање квалитета живота пацијената.

Посебну част за представнике ОРС-а уприличена је на скупштини PARE где је Удружење оболелих од реуматских болести Републике Србије похваљено као пример добре праксе када је у питању одржавање националних конгреса реуматолога и пацијената. Са друге стране представници бројних земаља (Хрватска, Португалија) су истакли да се пацијенти из тих земаља готово и не позивају на националне конгресе јер бројни лекари сматрају да пацијентима то није интересантно.

Извештај сачинили:

Марко Младеновић и Јелена Јенић